

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. Aşağıda verilen “Bayrak” şiirini okuyunuz.

BAYRAK

Ey mavi göklerin beyaz ve kırmızı süsü,
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü,
Işık ışık, dalga dalga bayrağım!
Senin destanını okudum, senin destanını yazacağım.

Sana benim gözümle bakmayanın
Mezarını kazacağım.
Seni selâmlamadan uçan kuşun
Yuvasını bozacağım.

(Arif Nihat ASYA)

Okuduğunuz şiirin biçim özelliklerine yönelik soruları cevaplayınız.

- a) Bu şiirde kaç dize ve dördlük vardır?

Şiirde dize ve dördlük vardır.

- b) Şiirde ahengi (ses uyumunu) sağlayan kelimeleri belirleyerek kelimelerin altını çiziniz.

2. Kitap okumak insanın düşünce dünyasını genişleten bir eylemdir. Her sayfa bize yeni bir bakış açısı kazandırır. Kitap okuyan kişiler, olaylara farklı açılardan bakabilir. Örneğin, tarih kitapları geçmiş anlamamıza yardım eder. Romanlar insanların duygularını tanımasını sağlar. Bu yönüyle kitaplar, bir öğretmen gibi bize hayatı öğretir. Televizyon izlemek anlık bilgi verse de kitap okumak derin düşünmeyi sağlar. Bu nedenle her gün düzenli olarak kitap okumak hem bilgi hem de hayal gücümüzü geliştirir.

Bu metinde geçen düşüncüyü geliştirme yollarını bulunuz ve bunları örnekleyen cümleleri yazınız.

3. İnsanlar yalnızca kelimelerle değil bedenleriyle de iletişim kurarlar. Bir bakış, bir gülümseme ya da sessiz bir duruş bile birçok duyguyu anlatabilir. Uzmanlara göre sözsüz iletişim, insanlar arasındaki etkileşimin önemli bir parçasıdır. Bazı kültürlerde bu tür iletişim biçimleri daha yoğun kullanılırken bazılarında daha ölçülü davranılır. İletişim uzmanı Elif Hanım, “Sözsüz mesajlar, konuşulandan daha kalıcı izler bırakabilir.” diyor. Gerçekten de bir insanın tavrı bazen söylediklerinden daha etkili olabilir. Çünkü beden dili, kelimelerin arkasındaki duyguyu yansıtır.

Bu metinde geçen bazı kelime ve kelime gruplarının anlamları aşağıda verilmiştir. Anlamı verilen kelime ve kelime gruplarını metinden bularak tabloya yazınız.

Kelimelerin Anlamları	Kelime/Kelime Grupları
Tutum ve davranışları uyumlu, dengeli olan.	
Bir olay, bir durum karşısında kişinin takındığı davranış.	
Duygu ve düşüncelerin yüz ifadesi, beden duruşu vb. yollarla anlatıldığı iletişim biçimi; vücut dili.	
Düşünce, olay vb. ni bir başka kişiye iletmek, aktarmak.	

4. Aşağıdaki metinlerden hareketle yüzme ve basketbol sporları arasındaki belirgin farklardan en az üç tanesini bulunuz. Bu farkları, düşünceyi geliştirme yollarından “karşılaştırma”yı kullanarak kendi cümlelerinizle bir paragraf hâlinde aşağıdaki boşluğa yazınız.

Yüzme; neredeyse tüm kasları çalıştıran, eklemlere baskı yapmayan, son derece sağlıklı bir spordur. Fiziksel ve zihinsel olarak rahatlatıcı etkisi vardır. Yüzyıllardır hem hayati bir beceri hem de bir eğlence ve yarış sporu olarak yapılmaktadır. Genellikle tek başına yapılır ve kişinin kendi performansına odaklanmasını gerektirir. Bu spor genelde deniz, göl veya standartlara uygun yüzme havuzlarında yapılır.

Basketbol; beşer kişilik iki takım arasında oynanan, hız ve koordinasyon gerektiren bir takım sporudur. Temaslı bir spor olduğundan zorlayıcıdır, ciddi bir mücadele gerektirir. Bu sporda başarı; bireysel yetenekten çok, oyuncuların birbirleriyle uyumlu çalışmasına bağlıdır. Amatör ve profesyonel müsabakalar basketbol için özel olarak hazırlanmış bir sahada yapılırsa da pota olan her yerde basketbol oynanabilir.

5. Aşağıdaki tabloda bazı balıkların en lezzetli oldukları aylar işaretlenmiştir. Bu tabloyu inceleyerek aşağıdaki görevi tamamlayınız.

Göreviniz: Balıkları belirleyeceğiniz bir ölçüte göre gruplara ayırmaktır.

Yapmanız Gerekenler:

1. Adım: Ölçütünüzü yazınız. (Örneğin “balıkların en lezzetli olduğu mevsimler”)

Aşağıdaki cümledeki boşluğu, balıkları nasıl gruplandırmak istediğinizi yazarak doldurunuz.

Belirlediğim Ölçüt:

Balıkları göre gruplandırıyorum.

2. Adım: Ölçütünüze uygun bir grup ismi belirleyiniz. (Örneğin “kış balıkları, sonbahar balıkları...”)
Grup isimlerini aşağıdaki tablonun “Gruplarım” sütununa yazınız. (Birden fazla grup belirlemelisiniz.)

3. Adım: Balıkları tabloya yerleştiriniz.

Her grubun karşısına, o gruba giren balıkların isimlerini yazınız. Bir balık birden fazla gruba girebilir.

Balıkların Tüketim Ayları

Balıkların En Lezzetli Oldukları Aylar						
Ocak	🐟	🐟		🐟	🐟	
Şubat	🐟			🐟		🐟
Mart				🐟	🐟	🐟
Nisan				🐟	🐟	🐟
Mayıs					🐟	🐟
Haziran						
Temmuz						
Ağustos						
Eylül			🐟			
Ekim			🐟			
Kasım	🐟	🐟	🐟	🐟	🐟	
Aralık	🐟	🐟	🐟		🐟	
	Hamsi	İstavrit	Palamut	Kefal	Lüfer	Levrek
						Mezgit

Gruplarım	Bu Gruptaki Balık Türleri

6. (I) Bilgisayar oyunlarına meraklı iki arkadaştan Kerem, planlı ve ölçülü bir şekilde sadece ödevleri bittikten sonra oyun oynardı. Arkadaşı Can ise zamanının büyük bir bölümünü ekran karşısında geçirir, sorumluluklarını sık sık aksatırdı.

(II) Okullarında düzenlenecek bilim şenliği için öğretmenleri her öğrenciden bir proje hazırlamasını istedi. Kerem, oyun oynamaya ayırdığı süreyi daha da kısararak kendine bir çalışma planı hazırladı ve projesi üzerinde her gün düzenli çalışmaya başladı. Can ise “Daha çok zaman var.” diyerek proje görevini sürekli erteledi ve oyun oynamaya devam etti. Şenliğe bir gün kala aklına gelen projesini alelacele ve özensiz bir şekilde hazırladı.

(III) Şenlik günü geldiğinde Kerem’in özenle hazırladığı “Güneş Enerjisiyle Çalışan Araba” projesi herkes tarafından büyük bir ilgiyle karşılandı ve öğretmeninden tam not aldı. Can’ın son anda yaptığı projesi ise çalışmadığı için hayal kırıklığı yarattı. Can, o gün zamanı doğru kullanmanın ve sorumlulukları ertelememenin ne kadar önemli olduğunu anladı.

Metni okuyunuz. Numaralandırılmış bölümleri serim, düğüm, çözüm olarak belirleyiniz. Aşağıdaki ilgili alanlara paragraf numaralarını yazarak temel özelliklerini karşılarına kısaca yazınız.

Metnin Bölümleri	Paragraf Numarası	Bölümün Temel Özelliği
SERİM		
DÜĞÜM		
ÇÖZÜM		

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
T.O.6.18. Şiirin biçim özelliklerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	1
T.O.6.19. Bilgilendirici metinde düşüncüyü geliştirme yollarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	2
T.O.6.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme	3
T.Y.6.17. Yazısında düşüncüyü geliştirme yollarını kullanabilme	4
T.Y.6.10. Yazısında sınıflandırma yapabilme	5
T.O.6.17. Metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	6

ÇÖZÜMLER

- a) Şiirdeki dize sayısı “8” ve dörtlük sayısı “2” dir.
 - b) Şiir üzerinde “süs-örtüsü-bayrağım-yazacağım-kazacağım-bozacağım” kelimelerinin altı çizilmelidir.
- **Tanımlama:** “Kitap okumak insanın düşünce dünyasını genişleten bir eylemdir.” Yazar burada kitap okumanın tanımını yapmıştır.
 - **Örnekleme:** “Tarih kitapları geçmiş anlamamıza yardım eder. Romanlar insanların duygularını tanımasını sağlar.” Yazar örneklerle düşüncesini desteklemiştir.
 - **Karşılaştırma:** “Televizyon izlemek anlık bilgi verse de kitap okumak derin düşünmeyi sağlar.” İki farklı durumu karşılaştırarak düşüncesini güçlendirmiştir.
- “Tutum ve davranışları uyumlu, dengeli olan.” anlamının karşısına “**ölçülü**”,

“Bir olay, bir durum karşısında kişinin takındığı davranış.” anlamının karşısına “**tavır**”,

“Duygu ve düşüncelerin yüz ifadesi, beden duruşu vb. yollarla anlatıldığı iletişim biçimi; vücut dili.” anlamının karşısına “**beden dili**”,

“Düşünce, olay vb. ni bir başka kişiye iletmek, aktarmak.” anlamının karşısına “**yansıtmak/yansıtır**” yazılmalıdır.
- Örnek Metin**

“Yüzme ve basketbol arasındaki en temel fark, birinin bireysel diğerinin takım sporu olmasıdır. Yüzmede başarı tamamen sporcunun kendi performansına bağlıdır. Basketbolda ise oyuncuların başarılı olması uyumlu takım çalışmasına bağlıdır. Ayrıca bu iki sporun yapıldığı ortamlar da birbirinden farklıdır. Yüzme su (havuz, göl veya deniz) ortamında yapılırken basketbol karada özel bir sahada oynanır. Yüzme, eklemlere baskı yapmayan son derece sağlıklı ve rahatlatıcı bir spordur. Basketbol ise hız ve zıplama gerektirdiği için fiziksel olarak daha farklı bir zorlayıcılığa sahiptir.”

Beklenen Temel Cevap Unsurları: Metinlerdeki karşılaştırmaya uygun olarak aşağıdaki farklardan en az üç tanesinin belirtilmesi gerekir:

Ekip/Birey Farkı: Yüzme bireysel bir spordur, basketbol ise takım sporudur.

Başarı Kaynağı: Yüzmede başarı kişinin kendi performansına bağlıyken basketbolda uyumlu takım çalışmasına bağlıdır.

Çevre/Alan Farkı: Yüzme su ortamında (havuz, göl, deniz) yapılırken basketbol karada özel bir sahada yapılır.

Fiziksel Etki: Yüzme eklemlere baskı yapmaz, fiziksel ve zihinsel olarak rahatlatıcı özelliği vardır. Basketbol (koşma, zıplama içerdiği için) genellikle daha çok eklem hareketi ve baskısı gerektirir, ciddi bir mücadele gerektirir.

5. Sınıflandırma yapılırken tüm bileşenlerin (ölçüt belirleme, grup oluşturma, gruplandırma ve yazılı ifade) başarıyla ve tutarlı bir şekilde tamamlanmış olması gerekir.
- Ölçüt Belirleme: Ölçüt, tablodaki verilerle doğrudan ve anlamlı bir şekilde ilişkili olmalıdır. (Örn: “en lezzetli oldukları mevsimlere göre”, “lezzetli oldukları ay sayısına göre”).
 - Grup Oluşturma: Oluşturulan grup başlıkları; belirlenen ölçütle tamamen uyumlu ve kapsayıcı olmalıdır. Gruplar net bir şekilde ayrılmalıdır (Örn: Mevsim ölçütü için “Kış Balıkları”, “İlkbahar Balıkları”, “Sonbahar Balıkları”).
 - Gruplandırma: Balıklar, belirlenen ölçüt ve grup başlıklarına göre doğru ve tutarlı bir şekilde yerleştirilmelidir.
6. Üç bölüm de (serim-düğüm-çözüm) doğru belirlenmeli ve her bölümün temel özelliği metinle uyumlu şekilde açıklanmalıdır.
- Serim: I. Paragraf-Karakterler tanıtılmış ve durum anlatılmıştır.
 - Düğüm: II. Paragraf-Olay gelişmiştir.
 - Çözüm: III. Paragraf -Sonuç ve ana fikir belirtilmiştir.

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM

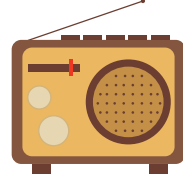

1. DÖNEM - 2. YAZILI

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. Murat radyoda “Tokat Yolları Taşlı” türküsünü dinlerken şu sözleri duyuyor:

“Aslan yârim kız senin adın Hediye,
Ben dolandım sen de dolan gel beriye,
Fistan aldım endazesini on yediye.”

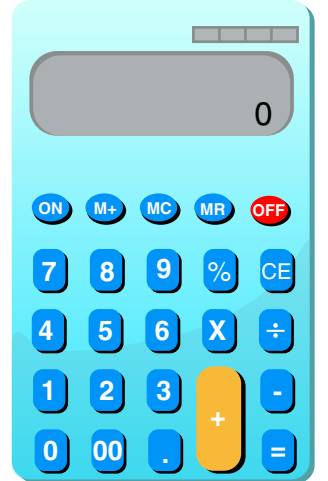

Murat türküde geçen endaze kelimesinin anlamını araştırarak 65 santimetre uzunluğuna karşılık geldiğini öğrenir.

Buna göre 20 endaze uzunluğundaki bir kumaşın uzunluğunu metre cinsinden bulunuz.

2. Yandaki hesap makinesinde sırası ile 2, 5, $\div$, 6, = tuşlarına basılıyor.

Buna göre, ekranda görünecek olan devirli ondalık gösterimi devir çizgisi kullanarak yazınız.

3. Aşağıdaki tabloda Antik Mısır döneminde kullanılan bazı kesirlerin sembolleri ve günümüzdeki karşılıkları verilmiştir.

KARŞILAŞTIRMA TABLOSU	
Antik Mısır Dönemi Sembol	Kesir Karşılığı
	$\frac{1}{3}$
	$\frac{1}{4}$
	$\frac{1}{5}$
	$\frac{1}{6}$
	$\frac{1}{10}$

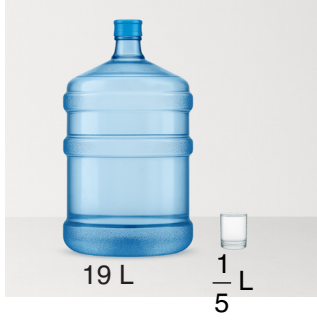
Tabloda verilen bilgilere göre,

- a) ve sembollerine karşılık gelen kesirlerin toplamının en sade hâlini, çözüm işlemlerini yaparak bulunuz.

- b) $\frac{1}{3} - \frac{1}{6}$ işleminin sonucunun en sade hâli Antik Mısır döneminde hangi sembol ile gösterilirdi?

Çözüm işlemlerini yaparak bulunuz.

4.

19 litrelik damacana suyun tamamı eşit hacimli bardaklara doldurulacaktır. Bardaklardan birinin hacmi $\frac{1}{5}$ litre olduğuna göre, bu iş için en az kaç adet bardak gereklidir?

Yukarıdaki problemi aşağıdaki problem çözme adımlarını uygulayarak çözünüz.

Çözümleme

Verilen:

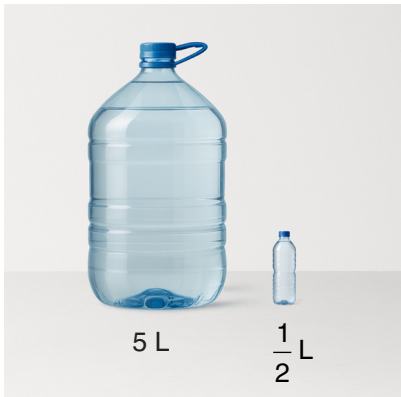
İstenen:

Yorumlama

Tahmin

Strateji Belirleme ve Uygulama

Yansıtma

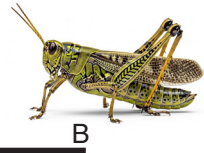
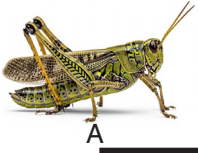

Görsele uygun problem yazınız ve problemi çözünüz.

5. 15 öğrencinin olduğu bir etkinlikte her öğrenciye bir dolap verilmiştir. Dolaplar 1'den başlayarak 15'e kadar numaralandırılmıştır. Dolap numarasının doğal sayı bölen adedi 3 olan dolaplar kırmızı renkli olup doğal sayı bölen adedi 2 olan dolaplar mavi renklidir.

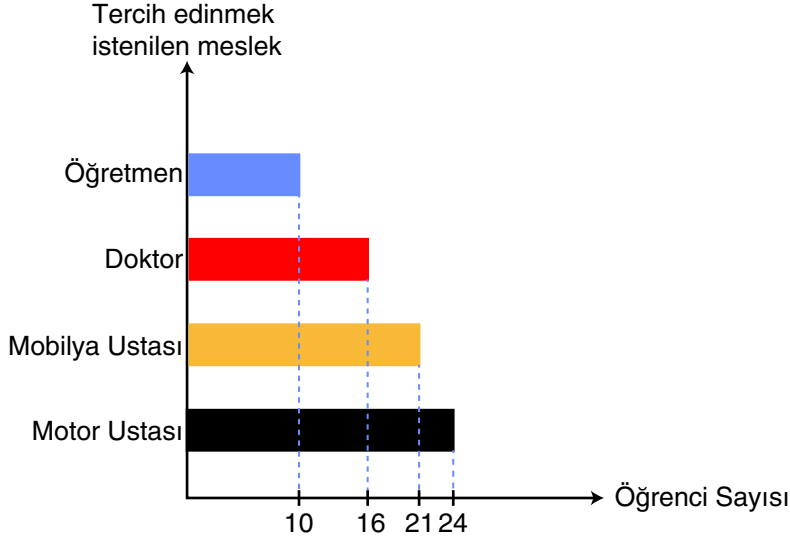
Buna göre, en büyük numaralı mavi dolap ile kırmızı renkli dolaplardan birinin numarasının toplamı kaç olabilir?

6. Düz bir yolun iki ucu olan A ve B noktalarında iki çekirge bulunmaktadır. A noktasındaki çekirge her sıçrayışta 4 birim, B noktasındaki çekirge her sıçrayışta 6 birim sıçrayarak yolu tamamlamaktadır.

Yolun uzunluğunun 125 birimden fazla 150 birimden az olduğu bilindiğine göre yolun uzunluğunun alabileceği en büyük değer ve en küçük değer kaç birim olur?

7. Bir izci takımında bulunan öğrencilerin yaşları 14, 10, 10, 12 ve 9'dur. Bu izci takımına 12 yaşında bir öğrenci daha katıldığında izci grubunun son durumdaki yaşlarının ortalamasının, ilk durumdaki yaşları ortalamasına göre değişimi nedir?

8. Grafik: Öğrencilerin Gelecek Yaşamlarında Edinmek İstedikleri Meslekler

Bir grup öğrenci arasında yapılan bir araştırmada öğrencilerin gelecek yaşamlarında edinmek istedikleri meslekler ile ilgili elde edilen veriler yukarıdaki sütun grafiğindeki gibidir.

Buna göre,

a) Araştırmada elde edilen veri türleri nelerdir? Açıklayınız.

b) Araştırmaya katılan her öğrenci yalnızca bir meslek söylediğine göre, toplam öğrenci sayısı kaçtır?

c) Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre öğrencilerin meslek tercihlerini etkileyen faktörler tahmin edilebilir mi, neden?

9. İnsanların ayak büyüklüklerini küçük, orta ve büyük olarak sınıflandırmak için bir araştırma yapılmıştır. Ayakkabı numarası 20'den 37'ye kadar olan bireyler küçük ayaklı, ayakkabı numarası 38'den 42'ye kadar olan bireyler orta ayaklı ve ayakkabı numarası 43'ten büyük olan bireyler ise büyük ayaklı olarak nitelendirilmektedir.

Buna göre araştırmaya katılan bireylerin ayakkabı numaralarına ait veri seti 38, 23, 45, 50, 26, 31, 20, 49, 35, 28, 42, 38, 51, 47, 23, 32, 29, 38, 25, 51, 51, 30, 41, 26, 36, 47, 50, 21, 33, 45, 28, 23, 23, 45, 45, 38 olarak elde edildiğine göre,

- a) Araştırmaya katılan bireyler için yapılan sınıflandırmaya göre her bir sınıfa ait birey sayısını bulunuz.
- b) Araştırmada elde edilen verilere ait tepe değeri ve ortancayı bulunuz.
- c) Büyük ayaklıların ortalama ayakkabı numarası kaçtır?

10. Ondalık gösterimi   ,   olarak verilen tam kısmı iki basamaklı, ondalık kısmı iki basamaklı ondalık gösterimin çözümlenmiş hâli $3^2 \cdot 2^2 + 7 + \frac{1}{20}$ olarak verildiğine göre bu ondalık gösterimin rakamlarının toplamı kaçtır?

11. Aşağıda verilen kırmızı topların üzerinde yazan sayıların herbirinin asal çarpanlarının toplam adedi ile mavi topların üzerinde yazan sayıların herbirinin asal çarpanlarının toplam adedi arasındaki fark kaçtır?

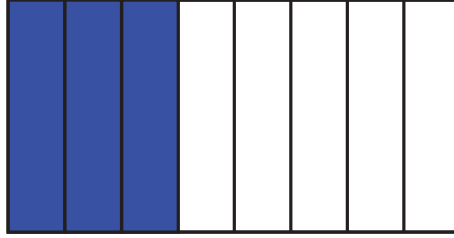
Kırmızı Toplar: 14, 20, 12

Mavi Toplar: 8, 10, 35

12. Bir arkadaş grubundaki kişilerin yıl boyunca okudukları kitap sayıları 16, 12, 10, 14, 20 şeklindedir.

Bu veri grubunun ortancası ile açıklığı arasındaki fark kaçtır?

13. Aşağıdaki modelde ifade edilen kesrin ondalık gösteriminde yüzde birler basamağında bulunan rakamın basamak değeri kaçtır?

14. Bir basketbol takımındaki oyuncuların forma numaraları 8, 10, 15, 21, 24'tür. Her oyuncu forma numarasının çarpan sayısı kadar isabetli atış yapmıştır. Takımın toplam başarılı atış sayısı kaçtır?

15. Yeşil Okul, Temiz Gelecek projesi kapsamında düzenlenen dört haftalık atık pil toplama kampanyasında, bir sınıfın ödül alabilmesi için toplamda en az 10 kg atık pil toplaması gerekmektedir. 6/A sınıfı kampanyanın ilk haftasında 1,75 kg, ikinci haftasında 2,5 kg ve üçüncü haftasında ise 3,05 kg atık pil toplamıştır.

Buna göre, 6/A sınıfının ödül kazanabilmesi için kampanyanın son haftasında en az kaç kilogram atık pil toplaması gerekir?

16. Bir okulun düzenlediği sanal müze etkinliğinde, sisteme giriş yapan sınıfın toplam $2\frac{3}{4}$ saat oturum süresi bulunmaktadır. Gezi programındaki bölümler ve süreleri aşağıda verilmiştir:

- Antik Mısır Bölümü: $\frac{3}{4}$ saat
- Babil Bölümü: $\frac{1}{2}$ saat
- Matematik Tarihi Belgeseli: $\frac{1}{2}$ saat

Buna göre,

a) Planlanan tüm etkinliklerin toplam süresini hesaplayınız.

b) Tanımlanan oturum süresinin bu plan için yeterli olup olmadığını belirleyiniz, süre yeterliyse artan süreyi bulunuz.

17. Bir öğrenci, taşınabilir belleğinde bulunan $6\frac{1}{4}$ GB'lık boş alana proje ödevlerini yedeklemek istemektedir. Yüklenmek istenen proje dosyalarının her biri eş büyüklükte olup $1\frac{1}{4}$ GB yer kaplamaktadır.

Buna göre, bu belleğe proje dosyalarından en fazla kaç tane sığar?

18. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a. 914,27 ondalık gösteriminin çözümlenmiş hâlini yazınız.

b. Çözümlenmiş biçimi $5 \times 100 + 8 \times 1 + 4 \times \frac{1}{10} + 6 \times \frac{1}{100} + 5 \times \frac{1}{1000}$ olan ondalık gösterimi yazınız.

19. Aşağıdaki ondalık gösterimleri yanlarında belirtilen basamaklara göre yuvarlayınız.

a) 11,537 (Onda birler basamağı)

b) 7,93 (Birler basamağı)

c) 0,255 (Yüzde birler basamağı)

20. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) 10 desimetrelilik bir cetvel kaç milimetredir?

b) Bir apartmanın yüksekliği 200 desimetredir. Bu uzunluğu metre cinsinden yazınız.

c) Uzunluğu 240 milimetre olan bir kalemin uzunluğunu santimetre cinsinden ifade ediniz.

d) Bir maraton yarışında koşulacak mesafe genellikle 42 kilometredir. Bu mesafeyi metre cinsinden ifade ediniz.

e) 5000 metrelik bir parkur kaç kilometredir?

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
MAT.6.1.1. Karşılaştığı problem durumlarında bir doğal sayının çarpan ve katlarına yönelik muhakeme yapabilme	5, 14
MAT.6.1.3. Bir doğal sayının asal olma durumunu ve asal çarpanlarını çözümleyebilme	11
MAT.6.1.4. Günlük hayat problemleri ya da matematiksel durumlar üzerinden ortak kat ve ortak böleni yorumlayabilme	6
MAT.6.1.5. Gerçek yaşam durumlarında ondalık gösterimlerin basamak değerlerini kesirlerden yararlanarak yorumlayabilme	2, 10, 13, 18, 19
MAT.6.1.7. Karşılaştığı günlük hayat ya da matematiksel durumlarda standart uzunluk ölçme birimlerini değerlendirebilme	1, 20
MAT.6.1.8. Gerçek yaşam durumlarında karşılaşılan kesir, ondalık ve yüzde gösterimleri ile ilgili dört işlem gerektiren problemleri çözebilme	3, 4, 15, 16, 17
MAT.6.5.1. Kategorik veya nicel (kesikli) veri ile çalışabilme ve veriye dayalı karar verebilme	7, 9
MAT.6.5.2. Başkaları tarafından oluşturulan kategorik veya nicel (kesikli) veriye dayalı istatistiksel sonuç veya yorumları tartışabilme	8, 12

ÇÖZÜMLER

1. endaze = 65 cm

$$20.65 = 1300 \text{ cm}$$

$$1300 \text{ cm} = 13 \text{ m}$$

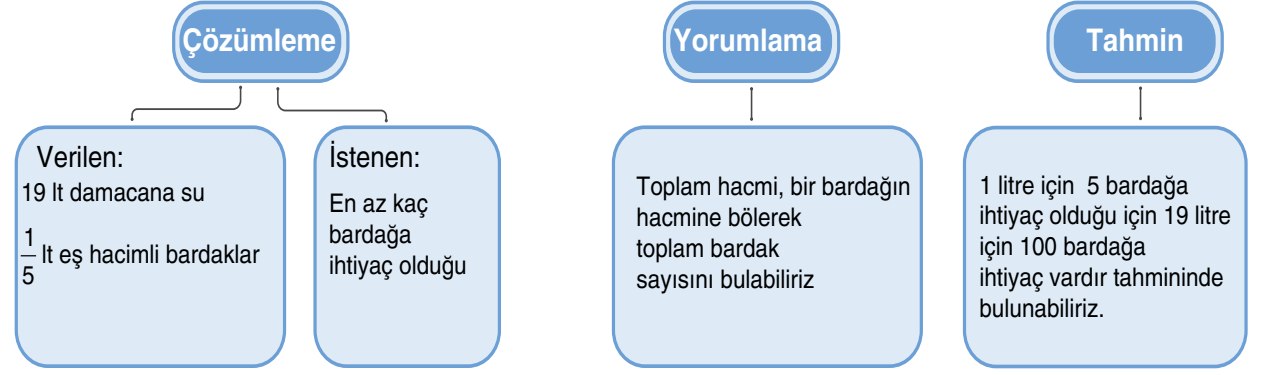
2. $25 : 6 = ?$

$$\begin{array}{r}
 25 \overline{) 6} \\
 \underline{- 24} \\
 10 \\
 \underline{- 6} \\
 40 \\
 \underline{- 36} \\
 40 \\
 \underline{- 36} \\
 40 \\
 \underline{- 36} \\
 4
 \end{array}
 \quad 4,1666... = 4,1\overline{6}$$

3. a. $\frac{1}{10} + \frac{1}{4} = \frac{2}{20} + \frac{5}{20} = \frac{7}{20}$
(2) (5)

b. $\frac{1}{3} - \frac{1}{6} = \frac{2}{6} - \frac{1}{6} = \frac{1}{6}$
(2) (1)

4.

Strateji Belirleme ve Uygulama

19 litrelik suyu kaç tane $\frac{1}{5}$ litrelik bardaklara paylaştırabileceğimizi hesaplamak için bölme işlemi yapmalıyız.

$$19 : \frac{1}{5} = \frac{19}{1} : \frac{1}{5} = \frac{95}{5} : \frac{1}{5} = \frac{95}{1} = 95 \quad 95 \text{ bardak}$$

(5)

Yansıtma

5 litrelik suyu 10 tane $\frac{1}{2}$ litrelik şişelere paylaştırabiliriz.

5 litre suyun tamamı eşit hacimli şişelere doldurulacaktır. Şişelerden birinin hacmi $\frac{1}{2}$ litre olduğuna göre bu işlem için en az kaç adet şişe gereklidir?

$$5 : \frac{1}{2} = \frac{5}{1} : \frac{1}{2} = \frac{10}{2} : \frac{1}{2} = \frac{10}{1} = 10$$

5. Tek asal böleni olup kuvveti 2 olan sayıların 3 böleni olur.

O halde bölen adedi 3 olan sayılar: $2^2 = 4$, $3^2 = 9$ olup bu numaralar kırmızı renkli dolaplara aittir.

Doğal sayı bölen adedi 2 olan sayılar asal sayılar olup, asal sayılar 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, ... olacağından 15'den küçük en büyük asal sayı 13'dür. 13 numaralı dolap mavi renkli dolaplar arasındaki en büyük numaralı dolap olur.

O halde istenilen toplamalar :

$$4 + 13 = 17, 9 + 13 = 22$$

6.

Yol uzunluğu = 4 8 12 16 24.....

6 12 18 24.....

Yol uzunluğu 12,24... gibi 12 nin katları olmalıdır.

$$12 \times 10 = 120 \text{ (küçük, olmaz)} \quad 12 \times 11 = 132$$

$$12 \times 12 = 144 \quad 12 \times 13 = 156 \text{ (büyük, olmaz)}$$

Bu aralıkta yol uzunluğu 132 veya 144 olabilir.

$$\text{En küçük} = 132$$

$$\text{En büyük} = 144$$

Yol uzunluğu en küçük 132 birim, en büyük 144 birim olur.

$$7. \text{ İlk Durum Ortalaması: } \frac{14 + 10 + 10 + 12 + 9}{5} = \frac{55}{5} = 11$$

Son Durum: Yeni gelen öğrenci 12 yaşındadır. Toplam yaş: $55 + 12 = 67$. Kişi sayısı: 6.

$$\text{Yeni Ortalama: } \frac{67}{6} = 11,16$$

Yorum: Ortalama artmıştır.

8. a) Veri türleri

Kategorik veri: Meslek adları (Öğretmen, Doktor, Mobilya Ustası, Motor Ustası).

Nicel veri: Her mesleği tercih eden öğrenci sayıları.

b) Her öğrenci yalnızca bir meslek söylediğine göre toplam öğrenci sayısı:

Motor Ustası: 24

Mobilya Ustası: 21

Doktor: 16

Öğretmen: 10

$$\text{Toplam} = 24 + 21 + 16 + 10 = 71 \text{ öğrenci.}$$

c) Tercihleri etkileyen faktörler bu veriden tahmin edilemez. Çünkü yalnızca hangi mesleğin kaç kişi tarafından seçildiği var; nedenler (aile etkisi, gelir beklentisi, ilgi-yetenek vb.) toplanmamış.

9. a)

20, 21, 23, 23, 23, 23, 25, 26, 26, 28, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 38, 38, 38, 41, 42, 45, 45, 45, 45, 47, 47, 49, 50, 50, 51, 51, 51

Küçük (20 – 37):

20, 21, 23, 23, 23, 23, 25, 26, 26, 28, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36 → **18 kişi**

Orta (38 – 42):

38, 38, 38, 38, 41, 42 → **6 kişi**

Büyük (≥ 43):

45, 45, 45, 45, 47, 47, 49, 50, 50, 51, 51, 51 → **12 kişi**

b) Tepe Değer ve Ortanca

Tepe değer

23 → 4 kez

45 → 4 kez

38 → 4 kez

23, 38 ve 45

Ortanca

36 sayı olduğundan 18. ve 19. sayıların ortalaması.

18. sayı = 36

19. Sayı = 38

$$\text{Ortanca} = \frac{(36) + (38)}{2} = 37$$

c) $\frac{576}{12} = 48$ Büyük ayaklıların ortalama ayak büyüklükleri 48'dir.

10.

Verilen çözümler: $3^2 \cdot 2^2 + 7 + \frac{1}{20}$

$$3^2 = 9$$

$$2^2 = 4$$

Çarpım: $9 \times 4 = 36$

Toplam: $36 + 7 = 43$

$$\frac{1}{20} = \frac{5}{100} = 0,05$$

(5)

Sayı: 43,05

Rakamların toplamı: $4 + 3 + 5 = 12$

11. Kırmızı Toplar:

14 (2, 7 → 2 adet), 20 (2, 5 → 2 adet), 12 (2, 3 → 2 adet) → Toplam 6 adet.

Mavi Toplar:

8 (2 → 1 adet), 10 (2,5 → 2 adet), 35 (5,7 → 2 adet) → Toplam 5 adet.

Fark: $6 - 5 = 1$

12. Sıralı Veri: 10, 12, 14, 16, 20

Ortanca (Medyan): 14

Açıklık: $20 - 10 = 10$

Fark: $14 - 10 = 4$

13. Ondalık Gösterim: $\frac{3}{8} = \frac{375}{1000} = 0,375$
(125)

Yüzde birler basamağındaki rakam: 7

Basamak Değeri: 0,07

14. Çarpan Sayıları:

8 → 1, 2, 4, 8 (4 tane)

10 → 1, 2, 5, 10 (4 tane)

15 → 1, 3, 5, 15 (4 tane)

21 → 1, 3, 7, 21 (4 tane)

24 → 1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 24 (8 tane)

Toplam Atış: $4 + 4 + 4 + 4 + 8 = 24$

$$\begin{array}{r} 15. \quad 2,5 \\ 1,75 \\ + 3,05 \\ \hline 7,30 \end{array} \quad \begin{array}{r} 10,00 \\ - 7,30 \\ \hline 2,70 \end{array}$$

En az 2,70 kg atık pil toplamalıdır.

16. a. $\frac{3}{4} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = \frac{3}{4} + \frac{2}{4} + \frac{2}{4} = \frac{7}{4} = 1\frac{3}{4}$
(2)

b. Kullanım hakkı : $2\frac{3}{4}$

Planlanan süre: $1\frac{3}{4}$

$2\frac{3}{4} - 1\frac{3}{4} = 1$ 1 saat artar. Süre yeterlidir.

17. $6\frac{1}{4} = \frac{25}{4}$ $1\frac{1}{4} = \frac{5}{4}$ $\frac{25}{4} \div \frac{5}{4} = \frac{25 \div 5}{4 \div 4} = \frac{5}{1} = 5$

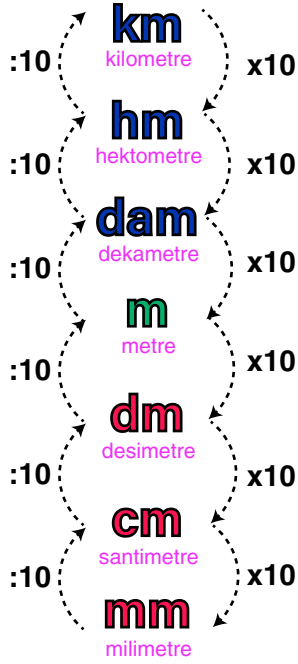
18. a. $914,27 = 9 \times 100 + 1 \times 10 + 4 \times 1 + 2 \times \frac{1}{10} + 7 \times \frac{1}{100}$

b. $5 \times 100 + 8 \times 1 + 4 \times \frac{1}{10} + 6 \times \frac{1}{100} + 5 \times \frac{1}{1000} = 508,465$

19. Ondalık gösterimleri yuvarlama nasıl yapılır?

- Yuvarlanmak istenen basamak belirlenir.
 - Belirlenen basamağın sağındaki rakam incelenir.
 - * Bu rakam 0, 1, 2, 3 veya 4 ise belirlenen basamaktaki rakam değiştirilmeden olduğu gibi bırakılır.
 - * Bu rakam 5, 6, 7, 8 veya 9 ise belirlenen basamaktaki rakama 1 eklenir.
 - Belirlenen basamaktan sonraki rakamlar silinerek yuvarlama sonucu bulunur.
- a) 11,537 ondalık gösterimi onda birler basamağına yuvarlandığında 11,5 olur.
- b) 7,93 ondalık gösterimi birler basamağına yuvarlandığında 8 olur.
- c) 0,255 ondalık gösterimi yüzde birler basamağına yuvarlandığında 0,26 olur.

20.

- a) $\text{dm} \longrightarrow \text{mm}$ (2 basamak aşağı: $10 \times 10 = 100$)
 $1 \text{ dm} = 100 \text{ mm}$ olduğu için $10 \text{ dm} = 10 \times 100 = 1000 \text{ mm}$ 'dir.
- b) $\text{dm} \longrightarrow \text{m}$ (1 basamak yukarı: $\div 10$)
 $1 \text{ m} = 10 \text{ dm}$ olduğu için $200 \text{ dm} = 200 : 10 = 20 \text{ m}$ 'dir.
- c) $\text{mm} \longrightarrow \text{cm}$ (1 basamak yukarı: $\div 10$)
 $1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}$ olduğu için $240 \text{ mm} = 240 : 10 = 24 \text{ cm}$ 'dir.
- d) $\text{km} \longrightarrow \text{m}$ (3 basamak aşağı: $\times 1000$)
 $1 \text{ km} = 1000 \text{ m}$ olduğu için $42 \text{ km} = 42 \times 1000 = 42000 \text{ m}$ 'dir.
- e) $\text{m} \longrightarrow \text{km}$ (3 basamak yukarı: $\div 1000$)
 $1 \text{ km} = 1000 \text{ m}$ olduğu için $5000 \text{ m} = 5000 : 1000 = 5 \text{ km}$ 'dir.

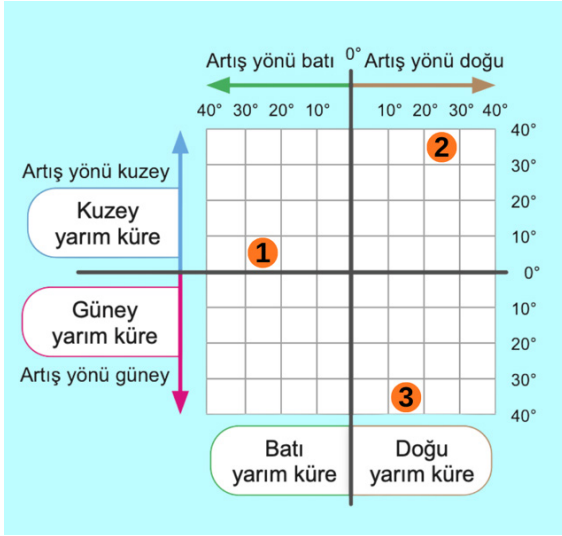

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmalarını amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarına kapsamaktadır.

- Ortaokulda sosyal bilgiler dersinde geçen vatandaşlık konuları ilgimi çekti önce. Lise yıllarında insan hakları ve özgürlükler konularındaki fikirlerim, öğretmenlerim tarafından takdir edilmemi sağladı. Sonrasında hukuk bölümünü kazanmam ailem, özellikle de ağabeyim için sürpriz olmadı. Mesleğimde beşinci yılımı doldurdum. Üç yaşında bir kızım var. Annesi olarak onun da hakları olduğunu birlikte oyunlar oynayarak öğretmeye çalışıyorum. Bu konuda babası ve anneannesi de bana destek oluyor.

Bu konuşmayı yapan kişi hangi rolleri üstlenmiştir? Yazınız.

- Görselde yer alan koordinat sistemini inceleyerek soruları cevaplayınız.

a) Ekvatorun kuzeyinde, başlangıç meridyenin batısında bulunan numaralı alan hangisidir? Yazınız.

b) Ekvatorun güneyinde, başlangıç meridyenin doğusunda bulunan numaralı alan hangisidir? Yazınız.

c) Bir kısmı Türkiye'nin coğrafi sınırları içerisinde bulunan numaralı alan hangisidir?

- Gediz, Menderes, Bafra, Çarşamba, Çukurova ve Silifke gibi kıyı ovalarımızda tarım faaliyetlerini olumlu etkileyen doğal ve beşerî çevre özellikleri vardır.

Yukarıda bahsedilen kıyı ovalarımızda tarımsal faaliyetleri olumlu etkileyen doğal ve beşerî çevre özelliklerini kısaca yazınız.

4. 1992 yılında kurulan bu kuruluş, Türk dilinin konuşulduğu ülkeler, komşu ülkeler ve gelişmekte olan ülkelerle dayanışmayı ve iş birliğini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Kuruluş, farklı ülkelerde okul yapımı ve yenileme çalışmaları yapmakta, mesleki eğitim programları düzenlemekte, hastane yapımı ve sağlık ekipman desteği sağlamaktadır. Ayrıca personele eğitim vermekte, tarihî eserleri onarmakta ve müze projeleri yürütmektedir. Moğolistan'da Orhun Kitabeleri'ni korumak ve gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla Orhun Müzesi inşa edilmiştir. Tacikistan'da ise Atletizm Federasyonu'nun altyapısı desteklenmiş; çekiç, disk, gülle ve cirit atma için kullanılan kafes yenilenmiş ve çevre düzenlemesi yapılmıştır. Bu çalışmalar sayesinde ülkeler arasında dostluk ve dayanışma artmakta ve toplumların gelişimine katkı sağlanmaktadır.

Aşağıdaki soruları verilen metne göre yanıtlayınız.

a) Metinde, yapmış olduğu çalışmalar hakkında bilgi verilen kuruluşun adı nedir? Yazınız.

b) Bu kuruluş hangi alanlarda çalışmalar yapmaktadır? 3 tanesini yazınız.

5. Aşağıdaki soruları verilen metne göre yanıtlayınız.

Böğü Kağan zamanında resmen kabul edilen din, Uygurların yaşantısında köklü değişiklikler meydana getirdi. Uygurların mimari yapılar ortaya çıkarması bu durumun en önemli göstergesidir.

a) Uygurlar hangi dini seçmiştir? Yazınız.

b) Uygurların seçtiği din, yaşam tarzlarını hangi yönde etkilemiştir? Kısaca yazınız.

6. Aşağıdaki soruları verilen metne göre yanıtlayınız.

Türkistan'da doğal çevre ve iklim, toplumların ekonomik faaliyetlerinin şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bu coğrafyada yaşayan Türkler, temel geçim kaynağı olarak hayvancılıkla uğraşmışlardır. Hayvanlarını otlatmak için bulmak için mevsimlere göre yer değiştirmek zorunda kalmışlardır. Bu yaşam tarzı, Türklerin sanat anlayışını da etkilemiştir. Başlıca sanat eserleri arasında tahta oymacılığı, halıcılık, kemer tokaları, kılıç ve hançer kabzaları ile at koşum takımları yer almaktadır.

a) Metne göre Türkistan'da yaşayan Türklerin temel yaşam biçimi nasıldı? Kısaca yazınız.

b) Metne göre bu yaşam biçimi Türklerin sanat anlayışını nasıl etkilemiştir? Kısaca açıklayınız.

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
SB.6.1.1. Dâhil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerinin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme	1
SB.6.2.1. Ülkemizin, kıtaların ve okyanusların konum özelliklerini belirleyebilme	2
SB.6.2.2. Ülkemizin doğal ve beşerî çevre özellikleri arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	3
SB.6.2.3. Ülkemizin Türk dünyasıyla kültürel iş birliklerini yorumlayabilme	4
SB.6.3.1. Türkistan'da kurulan ilk Türk devletlerinin medeniyetimize katkılarını sorgulayabilme	5
SB.6.3.1. Türkistan'da kurulan ilk Türk devletlerinin medeniyetimize katkılarını sorgulayabilme	6

ÇÖZÜMLER

1. Bu konuşmayı yapan kişi hangi rolleri üstlenmiştir? Yazınız.

Öğrenci, avukat, anne, eş, kardeş rollerini üstlenmiştir.

2. Görselde yer alan koordinat sistemini inceleyerek soruları cevaplayınız.

a) Ekvatorun kuzeyinde, başlangıç meridyenin batısında bulunan numaralı alan hangisidir?

Yazınız.

1 numaralı alandır.

b) Ekvatorun güneyinde, başlangıç meridyenin doğusunda bulunan numaralı alan hangisidir?

Yazınız.

3 numaralı alandır.

c) Bir kısmı Türkiye'nin coğrafi sınırları içerisinde bulunan numaralı alan hangisidir?

2 numaralı alandır.

3. Yukarıda bahsedilen kıyı ovalarımızda tarımsal faaliyetleri olumlu etkileyen doğal ve beşerî çevre özelliklerini kısaca yazınız.

Bu kıyı ovalarında toprağın verimli olması ve sulama imkânlarının yeterli olması tarım faaliyetlerini olumlu etkilemiştir.

4. Aşağıdaki soruları verilen metne göre yanıtlayınız.

a) Metinde, yapmış olduğu çalışmalar hakkında bilgi verilen kuruluşun adı nedir? Yazınız.

TİKA (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı)

b) Bu kuruluş hangi alanlarda çalışmalar yapmaktadır? 3 tanesini yazınız.

Eğitim, sağlık, kültür ve spor alanlarında çalışmalar yapmaktadır.

5. Aşağıdaki soruları verilen metne göre yanıtlayınız.

a) Uygurlar hangi dini seçmiştir? Yazınız.

Uygurlar Maniheizm dinini seçmiştir.

b) Uygurların seçtiği din, yaşam tarzlarını hangi yönde etkilemiştir? Kısaca yazınız.

Uygurlar konargöçer yaşam tarzından yerleşik yaşama geçmiştir.

6. Aşağıdaki soruları verilen metne göre yanıtlayınız.

a) Metne göre Türkistan'da yaşayan Türklerin temel yaşam biçimi nasıldı? Kısaca yazınız.

Türkistan'da doğal çevre ve iklim koşullarının etkisi hayvancılığının temel geçim kaynağı olmasına neden olmuştur. Bu durum Türklerin göçebe/konargöçer/atlı göçebe yaşam tarzını benimsemelerine yol açmıştır.

b) Metne göre bu yaşam biçimi Türklerin sanat anlayışını nasıl etkilemiştir? Kısaca açıklayınız.

Türkistan'da yaşayan Türkler, göçebe yaşam tarzını benimsemeleri nedeniyle daha çok (tahta oymacılığı, halıcılık, kemer tokaları, kılıç ve hançer kabzaları ile at koşum takımları) küçük, hafif ve taşınabilir sanat eserleri geliştirme göstermiştir.

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. Complete the table according to the text.

The Miller family is always busy on the weekend. On Saturday mornings, Mr. Miller goes fishing. His son, Tom, usually plays computer games. In the afternoon, the mother, Mrs. Miller, sometimes works in the garden. Her daughter, Anna, always helps her. On Sundays, the whole family goes to the park together.

Person	Day/Time	Activity
Mr. Miller	Saturday morning	a.
Tom	Saturday	b.
Mrs. Miller	c.	works in the garden
Anna	Saturday afternoon	d.
The whole family	Sunday	e.

2. Complete the following sentences with suitable words according to the table.

	LONDON	MADRID	BERLIN
			
Population	9.8M	6.8M	3.6M
Area (km ²)	1,572 km ²	604 km ²	892 km ²
Hotel Price (Per Night)	€ 250	€ 180	€ 150

- A. Madrid is (crowded).
- B. Berlin is (large).
- C. Madrid is (small).
- D. Madrid is (cheap).
- E. London is (expensive).

3. Read the text and write the names of the people in the picture.

It's a beautiful sunny Saturday morning. Lily's family is in the garden. Lily is feeding her puppy. Her father, David, is painting the fence. Her mother, Sarah, is watering the flowers. Her grandfather, George, is reading the newspaper. His brother, Tom, is playing with a ball. They are all having fun together in the garden.

4. Look at the table and answer the questions.

	Adam	Eve	Jack
Likes 			
Dislikes 			

1. Who likes eating jam?

2. Who dislikes eating olives?

3. What food does Eve like?

4. What food does Jack dislike?

5. Does Adam like butter?

5. Read the speech bubbles and complete the sentences.

Hello! I'm Peter. I'm in London at the moment. It's stormy. There's thunder and lightning. It is 12 degrees Celsius. I feel anxious.

Hello. I'm Jane. I'm in Moscow. The weather is snowy here. It's -5 degrees Celsius. I feel energetic in snowy weather.

1. The weather is _____ in London.
2. It is _____ degrees Celsius in London.
3. The weather is _____ in Moscow.
4. Jane feels _____ in snowy weather.
5. Peter feels _____ in stormy weather.

6. Read the sentences and write the names under the emojis.

-I'm Emma. I love sunny days because they make me feel happy and energetic.

-My name is Tom. I feel a bit sad when it rains. Because I can't play football outside.

-I am Jack. I feel angry on foggy days. I usually stay at home and do my homework.

-I'm Lina. I feel scared on stormy days. I stay at home with my family and read books to feel safe.

-I'm Rose. I feel sleepy and lazy on cloudy days. I usually drink hot chocolate and tea at home.

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
E6.1.R1. Students will be able to understand short and simple texts, such as personal narratives about repeated actions.	1
E6.3.R1. Students will be able to understand visually supported, short and simple texts.	2
E6.3.R1. Students will be able to understand visually supported, short and simple texts.	3
E6.2.R1. Students will be able to understand short and simple texts about food and preferences.	4
E6.4.R1. Students will be able to understand short and simple texts about the weather, weather conditions and emotions.	5
E6.4.R1. Students will be able to understand short and simple texts about the weather, weather conditions and emotions.	6

ÇÖZÜMLER

1. Read the text and complete the table with the correct information from the text.

- goes fishing
- plays computer games
- Saturday afternoon
- helps her mother ("helps her mum/mom" da kabul)
- goes to the park

2. Complete the following sentences with suitable words according to the table.

- Madrid is more crowded than Berlin.
- Berlin is larger than Madrid.
- Madrid is smaller than Berlin / smaller than London / smaller than Berlin and London.
- Madrid is cheaper than London.
- London is more expensive than Berlin / more expensive than Madrid / more expensive than Berlin and Madrid.

3. Read the text and write the names of the people in the picture.

- David
- Sarah
- George
- Lily
- Tom

4. Look at the table and answer the questions.

1. Jack likes eating jam.
2. Adam dislikes eating olives.
3. She likes toast.
4. Jack dislikes cucumbers.
5. Yes, he does.

5. Read the speech bubbles and complete the sentences.

1. stormy
2. 12/twelve
3. Snowy
4. Energetic
5. Anxious

6. Read the sentences and write the names under the emojis.

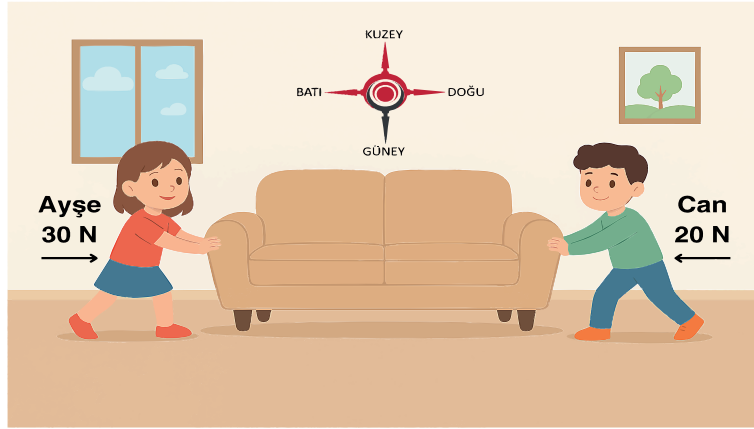
1. Lina
2. Rose
3. Emma
4. Tom
5. Jack

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. Ayşe ve Can, evdeki koltuğu salonun ortasına taşımak istiyorlar.

Ayşe koltuğa doğu yönünde 30 N'lık, Can ise batı yönünde 20 N'lık bir kuvvet uyguluyor.

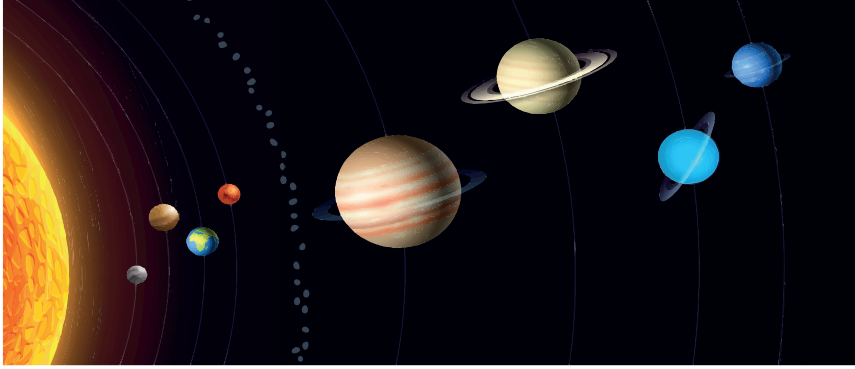

a) Koltuk hangi yönde hareket eder? Koltuk üzerine etki eden bileşke kuvvet kaç N'dur?

b) Can, koltuğa Ayşe'nin uyguladığı kuvvet kadar (30 N) bir kuvvet uygulasaydı, koltuğun hareketi nasıl olurdu? Bu durumda bileşke kuvvet ne olurdu?

c) Görselde verilen bilgilere göre, koltuk üzerindeki dengeleyici kuvvetin büyüklüğü ve yönü nedir?

2. Aşağıda Güneş sistemine ait bir görsel verilmiştir.

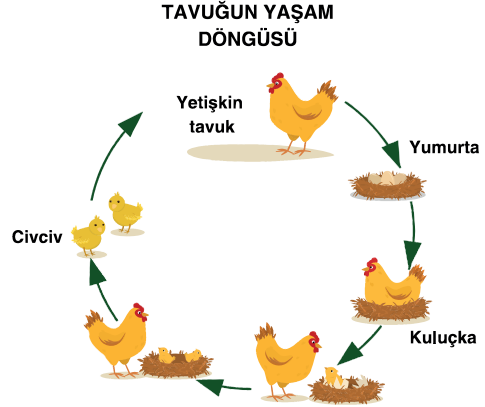
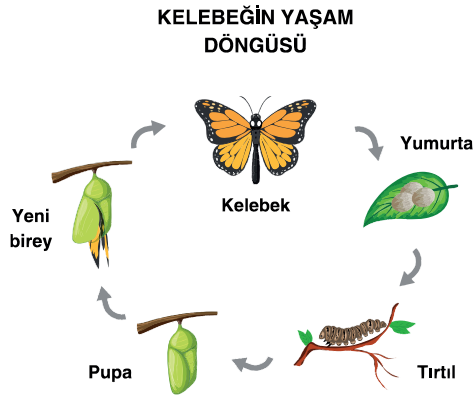
a) Güneş sisteminde bulunan gezegenleri; Merkür, Venüs, Dünya ve Mars'ı bir gruba Jüpiter, Satürn, Uranüs ve Neptün'ü diğer gruba yazan bir öğrenci gezegenleri hangi özelliklerine göre sınıflandırmıştır?

b) Güneş sisteminde bulunan gezegenleri uyduya sahip olma durumlarına göre uygun kutucuğa yazınız.

UYDUSU OLAN GEZEGENLER

UYDUSU OLMAYAN GEZEGENLER

3. Aşağıda bir kelebek ve tavuğa ait yaşam döngüleri şematik olarak gösterilmiştir. İki canlının yaşam döngülerini inceleyerek aşağıdaki soruları cevaplayınız.

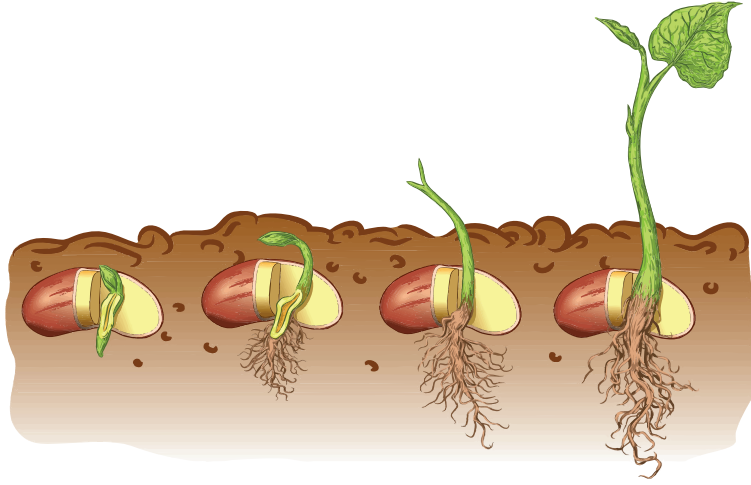
a) Kelebek ve tavuğun dünyaya geldikleri andan itibaren yetişkin bir canlı olana kadarki gelişim aşamalarını karşılaştırınız. Bu iki canlının gelişim süreçleri arasındaki en belirgin farklar nelerdir?

b) Kelebeğe görülen köklü yaşam döngüsü değişimine benzer bir değişim yaşayan başka bir canlıyı örnek veriniz.

c) Bir canlının kendi türünün yeryüzündeki varlığını sürdürebilmesi (yani türün devamlılığını sağlaması) için yaşam döngüyü tamamlaması şarttır. Görselde verilen kelebek ve tavuk yaşam döngülerini incelendiğinde bir evrenin ortak olduğu görülmektedir.

Bu iki farklı canlının yaşam döngülerinde, türlerinin geleceğini garanti altına almak için mutlaka gerçekleştirmek zorunda oldukları ve döngüyü yeniden başlatan hayati evre hangisidir?

4. Aşağıda bitki tohumunun çimlenmesine ait görsel verilmiştir.

Görseli inceleyerek aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

a) Görselde, tohumdan ilk olarak kökün çıktığı ve toprağın derinliklerine doğru uzandığı görülmektedir. Sizce kökün, bitkinin diğer kısımları olan gövde ve yapraklardan önce gelişmesinin bitkinin hayatta kalması için önemi ne olabilir?

b) Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun kavramlarla doldurunuz.

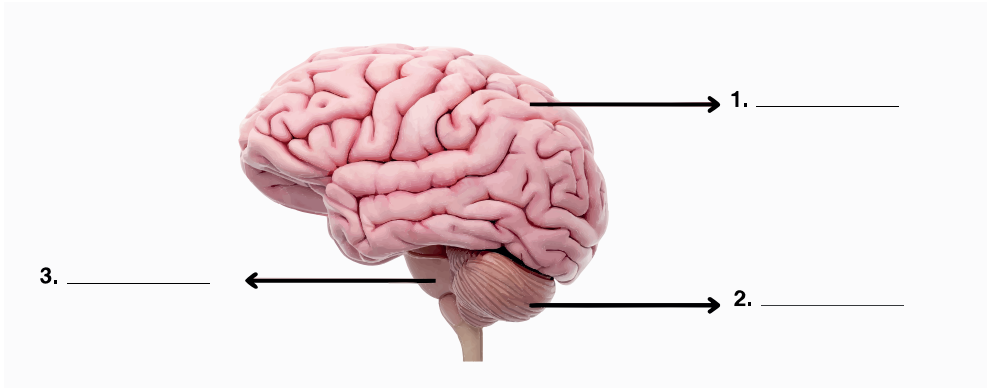
- Tohum çatlamaya başladığı ilk zamanlarda ve ihtiyaç duymaz.
- Tohum toprağa ekildiği ilk andan itibaren,, kesinlikle ihtiyacı vardır.
- Tozlaşma ve döllenme olayları bitkilerde eşeyli üremenin gerçekleşmesini sağlar. Bu olay sonrasında adı verilen yapı oluşur.

5. Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları, insan üreme sistemiyle ilgili uygun kavramlarla doldurunuz.

- Dişi bireylerin üreme sisteminde adı verilen üreme hücreleri üretilir.
-, dişi bireyde yumurtanın döl yatağına ulaşmasını sağlayan ve döllenmenin gerçekleştiği yapıdır.
- Sperm ve yumurta hücrelerinin çekirdeklerinin birleşmesi olayına adı verilir.
- Erkek bireylerin üreme sisteminde adı verilen üreme hücreleri üretilir.
- Erkek üreme sisteminde sperm hücrelerinin üretildiği yapıya denir.
- Döllenmiş yumurtanın (zigotun) gelişip büyüdüğü yere denir.

6. Görselde, insanın merkezi sinir sistemine ait bazı yapılar işaretlenmiştir.

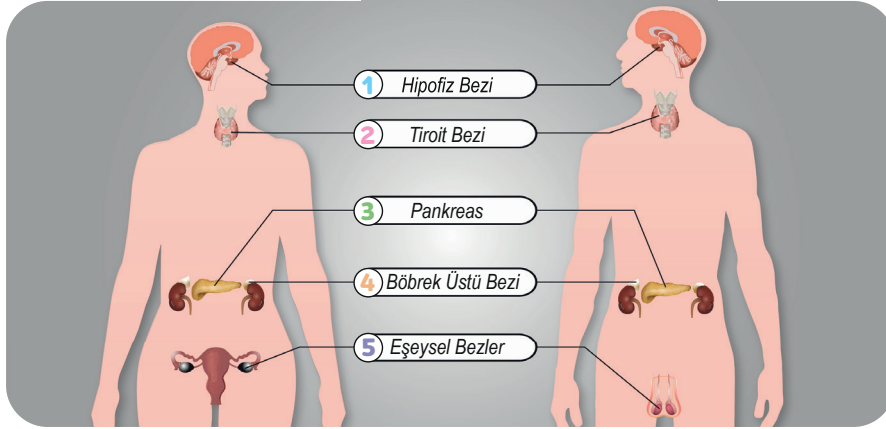
Tabloya, işaretlenen yapıların isimlerini ve görevlerini yazınız.

Tablo: Merkezi sisteme ait yapıların görevleri

Görevler		
1.	2.	3.

7. Aşağıdaki görselde iç salgı bezlerinin vücuttaki yerleri gösterilmiştir. Bu bezlerin salgıladığı hormonlar, vücudun büyümesi, enerji kullanımı ve üreme gibi hayati olayları düzenler.

Görseldeki iç salgı bezlerinden;

a) Herhangi ikisini seçiniz. Bu bezlerin salgıladığı hormonların vücuttaki görevlerini açıklayınız.

b) İç salgı bezlerinin salgıladığı hormonların vücudun düzenli çalışması için neden önemli olduğunu; büyüme, enerji kullanımı veya üreme gibi hayati olaylarla ilişkilendirerek açıklayınız.

8. Aşağıdaki metni okuyunuz ve soruları cevaplayınız.

Elif son zamanlarda aynaya baktığında kendini daha farklı görüyordu. Yüzünde minik sivilceler belirmişti. Boyundaki artış da geçen yıla göre daha fazlaydı. Annesi geçen hafta yeni bir pantolon almak zorunda kalmıştı çünkü mevcut kıyafetleri kısa geliyordu. Elif, okula gittiğinde beden eğitimi dersinde koşarken koltuk altlarının terlediğini görünce kendini biraz kötü hissetti. Öğretmeni Elif'in dersteki davranışlarında da bir fark sezince Elif'in yanına gitti. Elif'e bir problem olup olmadığını sordu. Elif yaşadığı değişimleri öğretmenine çekinerek anlattı. Öğretmeni, "Ergenlik döneminde vücudunuzda değişiklikler olabilir, bu çok normal. Vücudun büyüyor, gelişiyor." dedi. Herkes bu süreçten geçiyor. Bak arkadaşların da seninle aynı durumda. Kendini iyi hissetmediğin zaman ya da merak ettiğin bir şey olursa bana sorabilirsin," dedi. Elif, "Öğretmenim, bedensel değişimlerimin yanında kendimi de farklı hissediyorum. Bazen çok sinirli oluyorum, bazen çok mutlu. Bazen kendimi çok yalnız hissediyorum. Sanki kimse beni anlamıyor gibi geliyor." dedi. Öğretmeni, "Bu bahsettiğin şeyler de ergenlik dönemindeki ruhsal değişimler ve bunlar da çok normal. Vücudun zamanla hepsine uyum sağlayacak merak etme." dedi. Elif, öğretmenin sözleriyle rahatladı. Yaşadığı değişimlerin normal olduğunu anlamıştı. Artık kendini daha iyi hissediyordu.

a) Metne göre ergenlik döneminde Elif'in yaşadığı bedensel değişimler nelerdir? İki tanesini yazınız.

b) Metne göre ergenlik döneminde Elif'in yaşadığı ruhsal değişimler nelerdir? İki tanesini yazınız.

- 9. Uyku kalitesi ve dengeli beslenmenin denetleyici ve düzenleyici sistemlerin verimli çalışmasına etkisini gösteren tablo aşağıda gösterilmiştir.**

Tabloyu inceleyerek soruları cevaplayınız.

Tablo: Uyku kalitesi ve dengeli beslenmenin denetleyici ve düzenleyici sistemlerin verimli çalışmasına etkisi

Uyku Kalitesi ve Dengeli Beslenme	Kötü	Orta	İyi
Denetleyici ve Düzenleyici Sistemlerin Verimli Çalışması (%)	30	60	90

a) Denetleyici ve düzenleyici sistemlerin verimli çalışması ile uyku kalitesi ve dengeli beslenme arasında nasıl bir ilişki vardır? Kısaca açıklayınız.

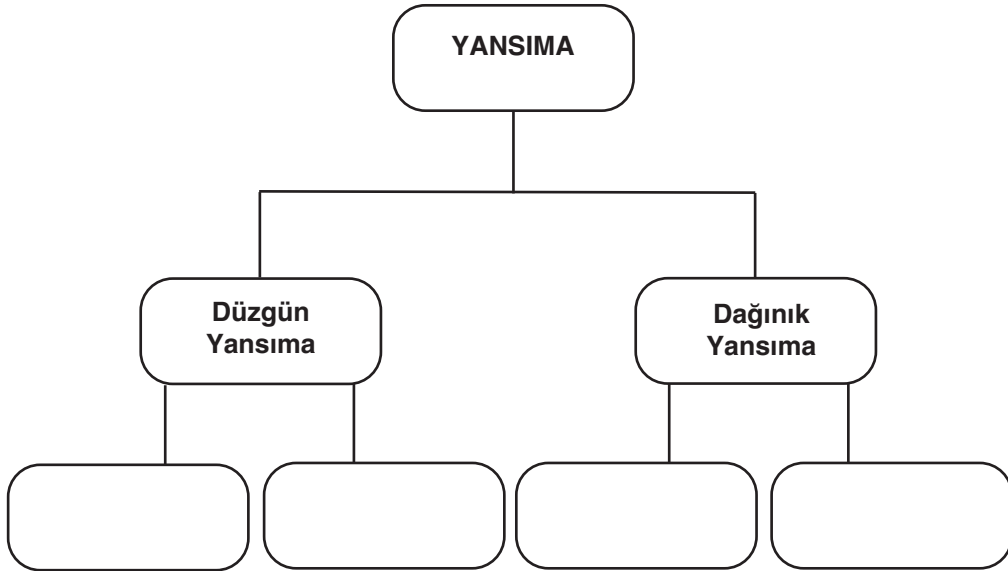
b) Denetleyici ve düzenleyici sistemlerin verimli çalışması için uyku kalitesi ve dengeli beslenme dışında başka nelere dikkat edilmelidir? İki örnek veriniz.

10. Aşağıda farklı yüzeylere gelen paralel ışınlar gösterilmiştir.

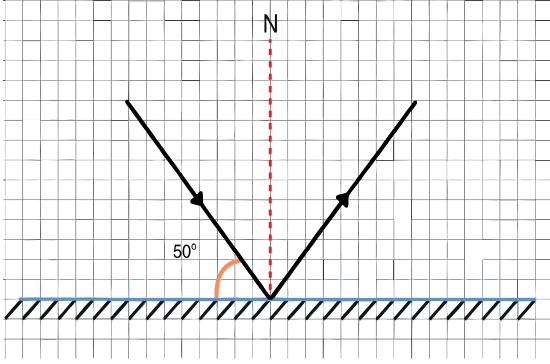
a) Verilen yüzeylerden yansıyan ışınları görseller üzerinde çizerek gösteriniz.

b) Buruşturulmuş alüminyum folyo, ayna, cilalı parke ve halı örneğini tabloda boş bırakılan kısımlara uygun olacak şekilde yazınız.

11. Aşağıda 1. ve 2. düzlem aynalara gelen ve aynalardan yansıyan ışınlar gösterilmiştir.

Görselleri inceleyerek istenen açı değerlerini yazınız.

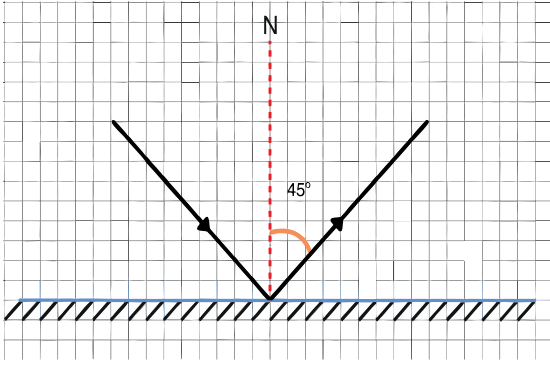
1. Düzlem ayna

Gelme açısı:

Gelen ışının ayna ile yaptığı açı:

Yansıma açısı:

Yansıyan ışının ayna ile yaptığı açı:

2. Düzlem ayna

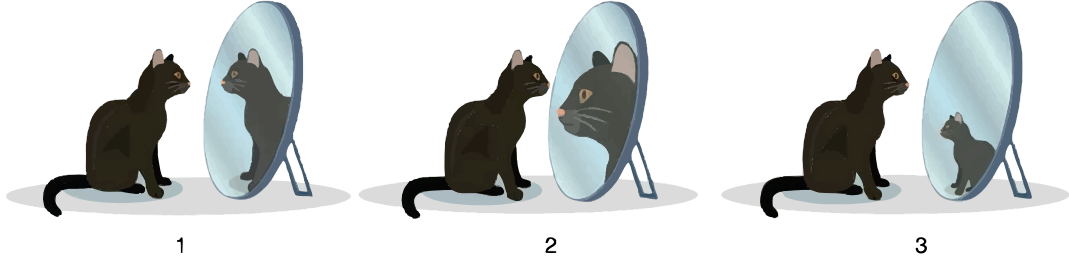
Gelme açısı:

Gelen ışının ayna ile yaptığı açı:

Yansıma açısı:

Yansıyan ışının ayna ile yaptığı açı:

12. Aşağıda verilen kedi görselinin 1, 2 ve 3 numara ile belirtilen aynalardaki görüntüleri gösterilmiştir.

a) Kedilerin görüntülerini inceleyerek aynaların türünü yazınız.

1 numaralı ayna

2 numaralı ayna

3 numaralı ayna

b) 1, 2, ve 3 numara ile gösterilen aynaların günlük yaşamda kullanım alanları ile ilgili her bir ayna türünden birer tane örnek veriniz.

13. Beyaz, yeşil ve siyah özdeş üç balon görseli verilmiştir. Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Beyaz, yeşil ve kırmızı ışık altında balonların hangi renk görüneceğini tabloya yazınız.

Tablo: Farklı renk balonların farklı ışık altındaki görünimleri

Işık rengi Balon rengi	Beyaz ışık	Yeşil ışık	Kırmızı ışık
Beyaz balon			
Yeşil balon			
Siyah balon			

b) Güneş ışığı altında aynı süre bekletilen balonların sıcaklık değişimleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Buna göre tabloda boş bırakılan yerlere balonların renklerini yazınız.

Tablo: Balon renklerinin sıcaklık değişimine etkisi

Sıcaklık Balon rengi	İlk sıcaklık (°C)	Son sıcaklık (°C)
.....	25	28
.....	25	26
.....	25	29

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
FB.6.2.1.1. Bir cisme etki eden aynı doğrultudaki kuvvetler arasındaki ilişkileri açıklayarak bileşke kuvveti yapılandırabilme	1
FB.6.1.1.1. Güneş sistemindeki gezegenleri niteliklerine göre sınıflandırabilme	2
FB.6.3.1.4. Hayvanlarda üreme, büyüme ve gelişme hakkında bilimsel çıkarım yapabilme	3
FB.6.3.1.2. Bitkilerde üreme, büyüme ve gelişme hakkında bilimsel çıkarım yapabilme. FB.6.3.1.3. Tohumun çimlenmesine etki eden faktörlere ilişkin hipotez oluşturabilme.	4
FB.6.3.1.5. İnsanda üremeyi sağlayan yapı ve organlar arasındaki ilişkileri çözümleyebilme	5
FB.6.3.2.1. Sinir sisteminin görevlerini model üzerinde gözlemleyebilme	6
FB.6.3.2.2. İç salgı bezlerinin vücut için önemini yapılandırabilme	7
FB.6.3.2.3. Çocukluktan ergenliğe geçişte oluşan bedensel ve ruhsal değişimleri genelleylebilme	8
FB.6.3.2.4. Denetleyici ve düzenleyici sistemlerin sağlığı için yapılması gerekenlerle ilgili bilgi toplayabilme	9
FB.6.4.1.1. Işığın farklı yüzeylerdeki yansıma olaylarına ilişkin bilimsel çıkarım yapabilme	10
FB.6.4.1.2. Işığın yansımasında gelen ışın, yansıyan ışın ve yüzeyin normali arasındaki ilişkiyi kanıt kullanarak açıklayabilme	11
FB.6.4.2.1. Günlük hayattaki ayna çeşitlerine ilişkin bilimsel çıkarım yapabilme	12
FB.6.4.3.1. Işığın madde ile etkileşimi sonucunda soğurulabileceğini gözlemleyebilme	13

ÇÖZÜMLER

1.

a)

Koltuk doğu yönünde hareket eder. Bileşke kuvveti $30\text{N} - 20\text{N} = 10\text{N}$ 'dur.

b)

Can, Ayşe'nin uyguladığı büyüklükte kuvvet uygularsa, zıt yönlü eşit büyüklükteki kuvvetler birbirini dengeler koltuk hareket edemez ve bileşke kuvvet 0 (sıfır) Newton olur.

c)

Dengeleyici kuvvetin büyüklüğü bileşke kuvvet ile aynıdır. Dengeleyici kuvvet 10 N büyüklüğündedir. Dengeleyici kuvvetin yönü ise bileşke kuvvetin zıt yönündedir. Dengeleyici kuvvet batı yönündedir.

2.

a)

Sınıflandırma gezegenlerin yapısal özelliklerine göre yapılmıştır. İlk grup karasal (iç gezegenler), ikinci grup gazsal (dış gezegenler) ya da ilk grup halkasız gezegenler, ikinci grup halkalı gezegenler olarak sınıflandırılmıştır.

b)

Uydusu olan gezegenler: Dünya, Mars, Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün

Uydusu olmayan gezegenler: Merkür, Venüs

3.

a)

Kelebek başkalaşım geçirirken, tavuk başkalaşım geçirmeden yaşamına devam eder.

b)

Kurbağa, sinek, arı, karınca, güve, yusufçuk, mayıs böceği, tırtıldan ergen hâle geçen tüm böcek türleri.

c)

Yumurta evresi.

4.

a)

Kök, bitkiyi toprağa bağlayarak sabit kalmasını sağlar. Ayrıca bitkinin büyüme ve gelişmesi için gerekli su ve mineralleri topraktan alır. Bundan dolayı gövde ve yapraklardan önce gelişir.

b)

- Tohum çatlamaya başladığı ilk zamanlarda ışığa ve toprağa ihtiyaç duymaz.
- Tohum toprağa ekildiği ilk andan itibaren su, oksijen, uygun sıcaklığa kesinlikle ihtiyacı vardır.
- Tozlaşma ve dölleme olayları bitkilerde eşeyli üremenin gerçekleşmesini sağlar. Bu olay sonrasında tohum adı verilen yapı oluşur.

5.

- Dişi bireylerin üreme sisteminde yumurta adı verilen üreme hücreleri üretilir.
- Yumurta kanalı, dişi bireyde yumurtanın döl yatağına ulaşmasını sağlayan ve döllenmenin gerçekleştiği yapıdır.
- Sperm ve yumurta hücrelerinin çekirdeklerinin birleşmesi olayına döllenme adı verilir.
- Erkek bireylerin üreme sisteminde sperm adı verilen üreme hücreleri üretilir.
- Erkek üreme sisteminde sperm hücrelerinin üretildiği yapıya testis denir.
- Döllenmiş yumurtanın (zigotun) gelişip büyüdüğü yere rahim / döl yatağı denir.

6.

1. Beyin: Vücudun öğrenme, hafıza ve yönetim merkezidir. Vücut sıcaklığı ve kan basıncını ayarlar. Duyu organlarından gelen verileri değerlendirir. Acıkma, susama, uyku ve uyanıklık gibi durumları düzenler. Konuşma ve eşya taşıma gibi istemli kas hareketlerinin gerçekleşmesini sağlar.

2. Beyincik: Vücudun denge ve hareket merkezidir. Bilinçli olarak yapılan kas hareketlerinin koordinesini sağlar.

3. Omurilik Soğanı: Solunum, dolaşım, sindirim ve boşaltım gibi sistemlerin çalışmasını düzenler. Yutma, çiğneme, öksürme, hapşıırma ve kusma gibi olayları düzenler.

7.

a)

Hipofiz Bezi: Büyüme hormonu salgılar. Boy uzaması ve hücre gelişimini sağlar.

Tiroit Bezi: Tiroksin hormonu salgılar. Vücudun enerji kullanımını düzenler.

Pankreas: İnsülin ve glukagon hormonu salgılar. İnsülin, kandaki şeker oranını azaltır. Glukagon, kandaki şeker oranını artırır.

Böbrek Üstü Bezi: Adrenalin hormonu salgılar. Korku, öfke, coşku ve stres gibi durumlarda kan dolaşımı, kalp atışı ve solunum gibi olayları hızlandırır.

Eşeyssel Bezler (Dişilerde Yumurtalık, Erkeklerde Testis): Erkeklerde Testosteron, dişilerde östrojen salgılar. Ergenlik döneminde dişi ve erkeğe özgü özelliklerin oluşmasını sağlar.

b)

İç salgı bezlerinden yeterli hormon salgılanmadığında vücut çalışma düzeni bozulur, örneğin büyüme yavaşlar, enerji kullanımı değişir veya üreme olayı bu değişimden olumsuz etkilenir.

8.

a)

Yüzde sivilcelerin çıkması, boyun uzaması (Boy artışının hızlanması), koltuk altı terlemesi (Terlemenin artması) gibi örneklerden iki tanesi verilebilir.

b)

Ani duygu değişimleri yaşamak (Bazen çok sinirli, bazen çok mutlu olmak), yalnızlık hissi, kimse tarafından anlaşılmadığını düşünmek gibi örneklerden iki tanesi verilebilir.

9.

a)

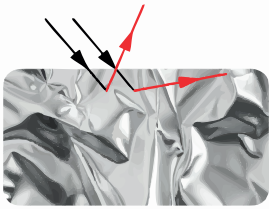
Tablodaki verilere göre, uyku kalitesi ve dengeli beslenme düzeyi “Kötü”den “İyi”ye doğru gittikçe, sistemlerin çalışma verimi de (%30’dan %90’a) artmaktadır. Aralarında doğru orantı vardır. Yani uykumuza ve beslenmemize ne kadar dikkat edersek, vücudumuz o kadar verimli çalışır.

b)

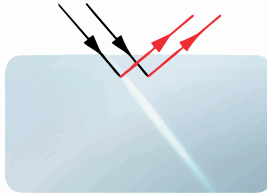
Zararlı alışkanlıklardan uzak durmak. Sigara, alkol ve uyuşturucu gibi maddeler sinir sistemine ve beyne doğrudan zarar verir, kullanılmamalıdır. Düzenli spor ve egzersiz yapmak. Bedensel hareketlilik sistemlerin düzenli çalışmasını destekler. Stresten uzak durmak. Aşırı stres, sinir sistemini ve hormonal dengeyi bozar. Kafeinli içecekleri sınırlamak. Aşırı çay ve kahve tüketiminden kaçınılmalıdır.

10.

a)

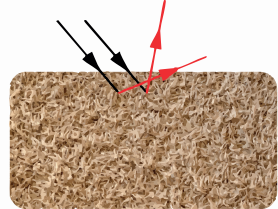
Buruşturulmuş
alüminyum folyo

Ayna

Cilalı parke

Halı

b)

Düzgün yansıma: Ayna, Cilalı parke

Dağınık yansıma: Buruşturulmuş alüminyum folyo, halı

11.

1.Düzlem ayna için;

Gelme açısı: 40°

Gelen ışının ayna ile yaptığı açı: 50°

Yansıma açısı: 40°

Yansıyan ışının ayna ile yaptığı açı: 50°

2.Düzlem ayna için;

Gelme açısı: 45°

Gelen ışının ayna ile yaptığı açı: 45°

Yansıma açısı: 45°

Yansıyan ışının ayna ile yaptığı açı: 45°

12.

a)

1 numaralı ayna: Düz Ayna (Düzlem Ayna) (Görüntü cisimle aynı boyda ve düzdür.)

2 numaralı ayna: Çukur Ayna (Görüntü cisimden daha büyük ve düzdür.)

3 numaralı ayna: Tümsek Ayna (Görüntü cisimden daha küçük ve düzdür.)

b)

1 numaralı ayna (Düz Ayna): Evlerdeki boy aynaları, berber aynaları, periskoplar gibi örneklerden biri verilebilir.

2 numaralı ayna (Çukur Ayna): Dişçi aynaları, makyaj aynaları, araba farlarının iç yüzeyi, teleskoplar gibi örneklerden biri verilebilir.

3 numaralı ayna (Tümsek Ayna): Arabaların yan aynaları, mağazalardaki güvenlik aynaları, keskin virajlardaki trafik aynaları.

13.

a)

Tablo: Farklı renk balonların farklı ışık altındaki görünimleri

Işık rengi Balon rengi	Beyaz ışık	Yeşil ışık	Kırmızı ışık
Beyaz balon	Beyaz	Yeşil	Kırmızı
Yeşil balon	Yeşil	Yeşil	Siyah
Siyah balon	Siyah	Siyah	Siyah

b)

Tablo: Balon renklerinin sıcaklık değişimine etkisi

Sıcaklık Balon rengi	İlk sıcaklık (°C)	Son sıcaklık (°C)
Yeşil	25	28
Beyaz	25	26
Siyah	25	29

Bu içerik, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde öğretmen, öğrencilerinden peygamberlerin görev ve özelliklerinden ikişer tanesini yazıp açıklamalarını istedi.

Ahmet de aşağıdaki bilgileri yazdı. Siz de Ahmet'in yazdıklarında boş bırakılan yerleri doldurunuz.

Peygamberlerin Görevleri

- a. : Allah'tan (cc) aldıkları vahyi insanlara iletmek
b. : İnsanlara inanca ve ibadetlere dair konularda örnek olmak

Peygamberlerin Özellikleri

- c. : Doğru sözlü olmak
ç. : Akıllı ve zeki olmak
d. : Güvenilir olmak

2. Tarih boyunca insanlar neyin doğru, neyin yanlış olduğunu anlamaya çalışmıştır. Fakat bu konuda her zaman kesin bir sonuca ulaşamamış, toplumdan topluma farklı düşünceler ortaya çıkmıştır. Bu nedenle insanlar, güvenilir şekilde kendilerine rehberlik edecek doğru bilgilere ihtiyaç duymuştur. İlahi dinlerde bu rehberlik, Allah'ın (cc) gönderdiği vahiylerle sağlanmıştır. Bu mesajları insanlara ulaştırmak için seçilen peygamberler ise toplum içinde yaşayan ve insanlara davranışlarıyla örnek olabilecek kişilerdir.

a. Bu metne göre peygamberlerin insanlar arasından seçilmesi, insanlara örnek olması ve vahyin gönderiliş amacı arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

b. Vahyin gönderilme amacını düşündüğünüzde hayatınızda ihtiyaç duyacağınız hangi durumlarda bir yol göstericinin etkili olabileceğini açıklayınız.

3. İlahi kitaplar Allah (cc) tarafından peygamberler aracılığıyla insanlara gönderilen kutsal metinlerdir. Yüce Allah, insanlara emir ve yasaklarını iletme için tarih boyunca ilahi kitaplar göndermiştir.

Bu ilahi kitaplar ve gönderildikleri peygamberleri sırasıyla yazınız.

İlahi Kitap	Gönderildiği Peygamber
1)_____	a)_____
2)_____	b)_____
3)_____	c)_____
4)_____	ç)_____

4. • “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılındı.” (Bakara suresi 183. ayet)
• “O (sayılı günler), doğruyu eğriden ayırma, gidilecek yolu bulma konusunda açıklamalar ve insanlara rehber olarak Kur’an’ın indirildiği ramazan ayıdır...” (Bakara suresi 185. ayet)

Bu ayetlere göre ramazan ayının Kur’an ve oruç ayı olarak isimlendirilmesinin sebebi nedir? Açıklayınız.

5. Ramazan ayı; Kur'an-ı Kerim'in insanlığa rehber olarak indirildiği, Kur'an'ın çokça okunduğu ve oruç ibadetinin farz kılındığı mübarek bir zaman dilimidir. Bu durum Kur'an-ı Kerim'de şöyle bildirilmiştir: "Şüphesiz, biz onu (Kur'an'ı) Kadir Gecesi'nde indirdik. Kadir Gecesi'nin ne olduğunu sen ne bileceksin! Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır." (Kadir suresi 1-3. ayetler)

Hiz. Peygamber de ramazan ayının önemini şöyle ifade etmiştir: "Mübarek ramazan ayı size geldi. Yüce Allah bu ayda size oruç tutmayı farz kıldı..." (Nesai, "Sıyâm", 5)

Metne göre ramazan ayıyla oruç ve Kur'an okuma ibadetleri arasında nasıl bir ilişki vardır?

6. Ramazan ayının ilk günlerinde babası Murat'a "Çocuklar İçin Ramazan" adlı bir kitap hediye etti. Murat bu kitaptan ramazan ayı ve oruçla ilgili merak ettiği bazı kavramları araştırmaya başladı. Bu sayede sahur, imsak, iftar, teravih, mukabele kavramlarının anlamlarını öğrenen Murat, bunları bir kâğıda not ederek odasının duvarına astı.

Aşağıda Murat'ın araştırmasıyla ilgili verilen cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kavramla tamamlayınız.

- a) Akşam ezanının okunmasıyla birlikte orucun açıldığı vakte _____ denir.
- b) Bir kimsenin ezberden ya da yüzünden okuduğu Kur'an-ı Kerim'i diğer insanların da yine Kur'an-ı Kerim üzerinden takip etmesine _____ denir.
- c) Oruç tutan kişinin yeme ve içmeyi bırakarak oruca başladığı vakte _____ denir.
- ç) Ramazan ayında yatsı namazından sonra kılınan sünnet namaza _____ denir.
- d) Maddi durumu uygun olan Müslümanların sağlıklarının bir şükürü olarak ramazan ayı içerisinde vermeleri gereken sadakaya _____ denir.
- e) Müslümanların oruca hazırlık niyetiyle gece kalkıp yemek yedikleri vakte _____ denir.

7. Öğretmeni, Gülsüm'e "oruca bozan durumlar, oruç çeşitleri ve oruçlunun dikkat etmesi gerekenler" konularını araştırma ödevi olarak vermiştir. Gülsüm, araştırdığı bilgileri bir tablo hâlinde düzenlemiştir. Öğretmeni, tablodaki bilgilerin doğru yazıldığını söylemiş ancak bazı yerleri eksik bulmuştur.

Gülsüm'ün tablosunda eksik olan yerleri tamamlayınız.

	ORUCU BOZMAYAN DURUMLAR	ORUÇ ÇEŞİTLERİ	ORUÇLUNUN DİKKAT ETMESİ GEREKENLER
1.			Oruca niyet etmek
2.	Koku sürünmek		
3.		Vacip oruç	

8. Ahmet, babasıyla birlikte mahallede düzenlenen iftar programına gitmişti. Bir süre sonra sabırsızlanarak "Baba, ezanın okunmasına ne kadar kaldı?" diye sordu. Babası gülümseyip "Biraz daha sabretmelisin oğlum." dedi. Ahmet de tebessüm ederek "Haklısın babacığım. Hz. Peygamber'in de buyurduğu gibi 'Oruç sabrın yarısıdır.' (Tirmizi, "Deavât", 86)" dedi. Kısa bir süre sonra ezan okundu. Hep birlikte iftarlarını yaptılar, ardından teravih namazını kıldılar. Ahmet eve dönerken mutlulukla, "Baba, ramazan ayı gerçekten ne kadar güzel bir ay! Tüm komşularımızla iftarlarda bir araya geliyor ve teravih namazlarını birlikte kılıyoruz. Ayrıca bu iftar davetleriyle fitre ve sadakalar sayesinde ihtiyaç sahiplerine yardım ediyor, onlarla imkânlarımızı paylaşıyoruz." dedi.

Aşağıda Ahmet'in bazı davranışlarını içeren durumlar verilmiştir. Bunları okuyarak metinden hareketle davranışın doğruluğunu veya yanlışlığını belirleyiniz ve bu davranışları orucun insana kazandırdığı değerlerle ilişkilendirerek açıklayınız.

DAVRANIŞ	DOĞRU	YANLIŞ	GEREKÇE
a) Oruçluyken çok susasa bile kendine hâkim olarak iftar vaktine kadar orucunu tamamlamaya çalışırdı.			Çünkü
b) İftar sofrasına oturacakken yeni taşınan komşularının henüz yemek hazırlayamadıklarını duysaydı onlarla yemeğini paylaşırdı.			Çünkü
c) Müsait olduğu bir gün okulda düzenlenecek iftar yemeğine davet edilseydi bu davete katılmazdı.			Çünkü

9. Ramazan ayının ilk günüydü. Murat iftar vakti geldiğinde çok acıkmış ve susamıştı. Ezanın okunmasını beklerken annesi “Önce iftar duamızı okuyalım.” dedi ve birlikte şu duayı yaptılar: “Allah’ım! Senin rızan için oruç tuttum, sana inandım, sana güvendim. Senin rızkınla orucumu açtım.” Dua bitince Murat düşündü: “Bir yudum su veya küçük bir lokma da olsa Allah’ın (cc) verdiği nimetleri hatırlamak ve şükretmek ne kadar önemli.” Murat bu duayı öğrendikten sonra yemekten önce de yemekten sonra da şükretmeyi alışkanlık hâline getirdi.

İftar duasının anlamından çıkarılabilecek üç temel mesajı yazınız.

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
DKAB.6.1.1. Peygamberlerin insanlara rehber olarak gönderilmesi hakkında bilgi toplayabilme	1
DKAB.6.1.2. Vahiylerin insanlara ilettiği mesajları yapılandırabilme	2
DKAB.6.1.3. İlahi kitaplarla ilgili bilgileri çözümleyebilme	3
DKAB.6.2.1. Ramazan ayının oruç ve Kur'an ayı olduğunu çözümleyebilme	4
DKAB.6.2.1. Ramazan ayının oruç ve Kur'an ayı olduğunu çözümleyebilme	5
DKAB.6.2.2. Oruç ibadeti hakkında bilgi toplayabilme	6
DKAB.6.2.2. Oruç ibadeti hakkında bilgi toplayabilme	7
DKAB.6.2.3. Oruç ibadetinin insana kazandırdıklarını yapılandırabilme	8
DKAB.6.2.4. İftar duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme	9

ÇÖZÜMLER

1. Peygamberlerin Görevleri

- Tebliğ
- Temsil

Peygamberlerin Özellikleri

- Sıdk
- Fetanet
- Emanet

- İnsanlar zaman zaman doğruyu bulmakta zorlandıkları için Allah (cc) onlara yol göstermek amacıyla vahiy göndermiştir. Bu vahyin daha iyi anlaşılması ve günlük hayata uygulanması gerekir. Bu yüzden peygamberler insanlar arasından seçilmiştir. Çünkü insanlar, kendileri gibi yaşayan birinin sözlerini daha kolay anlayıp onun davranışlarını örnek alabilir. Peygamberler vahyi açıklayarak insanlara rehberlik eder. Böylece vahyin gönderiliş amacı gerçekleşir ve insanlar nasıl davranmaları gerektiğini daha iyi anlar.

b. Vahyin amacı insanı doğru yola yönlendirmek ve dünya ile ahiret mutluluğunu sağlamaktır. Bu nedenle bir yol göstericiye ihtiyaç duyarız. Ben de hayatımda zorlandığım zamanlarda tıpkı peygamberlerin insanlara rehberlik etmesi gibi alanında başarılı olmuş kişilere bakarım. Okulun bir projesinde motivasyonum düştüğünde ya da nasıl ilerleyeceğimi bilemediğimde zorlukları aşmış bir bilim insanı veya sporcu bana örnek olur. Peygamberlerin de insan olarak sıkıntıları aşmaları, vahyin rehberliğini benim için daha gerçekçi ve uygulanabilir kılar. Bu yüzden özellikle büyük hedefler koyduğumda bir yol göstericiye duyduğum ihtiyaç daha belirgin hâle gelir.

3. İlahi Kitap

Gönderildiği Peygamber

1) Tevrat	a) Hz. Musa
2) Zebur	b) Hz. Davud
3) İncil	c) Hz. İsa
4) Kur'an-ı Kerim	ç) Hz. Muhammed (sav)

4. Ramazan ayında Müslümanlara oruç ibadeti farz kılınmış, Kur'an-ı Kerim de bu ayda indirilmeye başlanmıştır. Ramazan ayı ibadet ve vahiy açısından çok değerlidir. Ramazan ayında tutulan oruç insanı Allah'a (cc) yaklaştırırken; Kur'an'ı okumak da insana rehberlik eder ve doğru yolu gösterir. Bu iki açıdan ramazan ayı, bedenini ve ruhun arındığı mübarek bir aydır.
5. Ramazan ayında Müslümanlara oruç tutmak farz kılınmıştır. Aynı zamanda Kur'an-ı Kerim bu ayda indirilmeye başlanmış ve Müslümanlar bu ayda Kur'an'ı daha çok okumaya teşvik edilmiştir. Ramazan ayı insanın bedenini ve ruhunu arındırdığı özel bir aydır. Oruç; insanın nefsini terbiye edip onu Allah'a (cc) yaklaştırırken, Kur'an da insanlara doğru yolu göstererek rehberlik eder.
6. a) iftar b) mukabele c) imsak ç) teravih d) fitre e) sahur
7. **Orucu Bozmayan Durumlar:**
- Oruçlu olduğunu unutarak bir şey yemek veya içmek
 - Suyu yutmadan ağzı çalkalamak, burna su çekmek
 - Banyo yapmak
- Oruç Çeşitleri (Örnekler yazıldığında da puan verilir):**
- Farz oruç: Ramazan orucu, kazası ve kefaret orucu
 - Vacip oruç: Adak (nezir) orucu, kazası
 - Sünnet oruç: Şevval orucu, Muharrem orucu
- Oruçlunun Dikkat Etmesi Gerekenler:**
- Kötü söz ve yalandan uzak durmak
 - Tartışma ve kavgalardan uzak durmak
 - Sabırlı olmak
 - Saygılı olmak
 - Öfkeli davranmamak
 - Aileye, çevreye ve tüm varlıklara iyi davranmak

8.	DAVRANIŞ	DOĞRU	YANLIŞ	GEREKÇE
	a) Oruçluyken çok susasa bile kendine hâkim olarak iftar vaktine kadar orucunu tamamlamaya çalışırdı.	✓		Çünkü oruç, insana sabırlı olmayı öğretir.
	b) İftar sofrasına oturacakken yeni taşınan komşularının henüz yemek hazırlayamadıklarını duysaydı onlarla yemeğini paylaşırdı.	✓		Çünkü oruç, kişiye paylaşma, yardımlaşma ve merhamet duygularını kazandırır.
	c) Müsait olduğu bir gün okulda düzenlenecek iftar yemeğine davet edilseydi bu davete katılmazdı.		X	Çünkü oruç, insanlarda dayanışma ve kardeşlik duygularını güçlendirir. Toplu iftar organizasyonları toplumsal birlik ve beraberliğin pekişmesine katkı sağlar.

9. • İbadetler Allah'ın (cc) rızasını kazanmak için yapılmalıdır.
• Müslümanlar yalnız Allah'a (cc) inanmalı ve O'na güvenmelidir.
• Nimetlerin sahibinin Allah (cc) olduğu bilinmeli ve O'na şükredilmelidir.